

Ätran (Högvadsån-Ätrafors) - WA89641224 / SE632752-130920

Vattenkategori	Vattendrag	Län	Halland - 13
Typ	Vattenförekost	Kommun	Falkenberg - 1382
Distrikt	5. Västerhavet (nationell del) - SE5	Längd (km)	1,1
Huvudavrinningsområde	Ätran - SE103000		

Mer information <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA89641224>

Miljö kvalitetsnorm
Ekologisk status
Kvalitetskrav

■ God ekologisk status 2021

Version: Beslutad

Den ekologiska statusen i ytvattenförekomsten har klassificerats till måttlig och Vattenmyndigheten har bedömt att det finns skäl att fastställa miljö kvalitetsnormen till god ekologisk potential med tidsfrist till 2021 (4 kap 9 § vattenförvaltningsförordningen och 3 kap 1 § NFS 2008:1). Det är ekonomiskt orimligt och/eller tekniskt omöjligt att vidta de åtgärder som skulle behövas för att uppnå god ekologisk potential 2015. Om alla möjliga och rimliga åtgärder vidtas kan god ekologisk potential förväntas uppnås 2021.

Motivering till kvalitetskrav

▲ Motiveringstexter kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Konnektivitet

I denna vattenförekomst har morfologiska förändringar/ kontinuitetsförändringar/ flödesförändringar konstaterats som en orsak till att god ekologisk status är i riskzonen att inte nås till 2015. För att avgöra vilka åtgärder som krävs för att skapa hydromorfologiska förutsättningar för att uppnå god ekologisk status krävs ytterligare utredning. Vattenförekomsten omfattas av ett generellt undantag, i form av tidsfrist till 2021, från miljö kvalitetsnormen att uppnå god ekologisk status/potential.

Flödesregleringar

I denna vattenförekomst har morfologiska förändringar/ kontinuitetsförändringar/ flödesförändringar konstaterats som en orsak till att god ekologisk status är i riskzonen att inte nås till 2015. För att avgöra vilka åtgärder som krävs för att skapa hydromorfologiska förutsättningar för att uppnå god ekologisk status krävs ytterligare utredning. Vattenförekomsten omfattas av ett generellt undantag, i form av tidsfrist till 2021, från miljö kvalitetsnormen att uppnå god ekologisk status/potential.

Morfologiska förändringar

I denna vattenförekomst har morfologiska förändringar/ kontinuitetsförändringar/ flödesförändringar konstaterats som en orsak till att god ekologisk status är i riskzonen att inte nås till 2015. För att avgöra vilka åtgärder som krävs för att skapa hydromorfologiska förutsättningar för att uppnå god ekologisk status krävs ytterligare utredning. Vattenförekomsten omfattas av ett generellt undantag, i form av tidsfrist till 2021, från miljö kvalitetsnormen att uppnå god ekologisk status/potential.

Kemisk ytvattenstatus

Kvalitetskrav

God kemisk ytvattenstatus

God kemisk ytvattenstatus 2015 med undantag för kvicksilver (Hg) och polybromerade difenyletrar (PBDE). Ämnen vars påverkan i första hand kommer ifrån atmosfäriskt nedfall från långväga lufttransporter efter förbränning av varor. Ämnena överskrider sina respektive gränsvärden i fisk i alla Sveriges vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Även om halterna minskar generellt på grund av restriktioner är det svårt att veta när god kemisk status kommer att uppnås. Undantag sätts i form av mindre strängt krav med skälen tekniskt omöjligt.

Undantag - Mindre stränga krav

Kvicksilver och kvicksilverföreningar

Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för kvicksilver (Hg), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av kvicksilver bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referens från SLU i referensbiblioteket i VISS: 51583 eller IVLs biotadatabas: 51273). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av kvicksilver till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Den största påverkan av kvicksilver består av atmosfärisk deposition vars ursprung är långväga, globala atmosfäriska utsläpp från tung industri och förbränning av stenkol. I Sverige har en stor mängd av det nedfallande atmosfäriska kvicksilvret under lång tid ackumulerats skogsmarkens humuslager, varifrån det kontinuerligt sker ett läckage till ytvattnet med påföljande ackumulering i vattenlevande organismer och fisk. Problemet bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av kvicksilver (december 2015) får dock inte öka.

Bromerad difenyleter

Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för bromerade difenyletrar (kongenerna 28, 47, 99, 100, 153 och 154), även kallade polybromerade difenyletrar (PBDE), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av PBDE bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av PBDE till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Problemet beror främst på påverkan från långväga luftburna föroreningar och bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av PBDE (december 2015) får dock inte öka.

Skyddade områden

Område Kvalitetskrav

Ätran Gynnsam bevarandestatus
 Ätran Miljö kvalitetsnormer enligt fisk- och musselvattenförordningen

Områdestyp

Natura 2000 SCI Habitatdirektivet
 Fiskvatten

EUID

SE0510185
 SEFI1024

Statusklassning**Status ?**

- Ekologisk status
 - Tillkomst/härkomst
 - Kemisk status

Klassificering

 Måttlig
 Naturlig
 Uppnår ej god

Ekologisk status - Biologiska kvalitetsfaktorer ?**Påväxt-kiselalger**

IPS-index för Kiselalger

ACID - Surhetsindex för vattendrag och sjöar

Bottenfauna

ASPT

DJ-index

Fisk

Fisk i rinnande vatten (VIX)

Fisk i rinnande vatten (VIXMORF)

Fisk i rinnande vatten (VIXh)

Fisk i rinnande vatten (VIXsm)

 Hög Hög Hög Måttlig**Ekologisk status - Fysikalisk-Kemiska kvalitetsfaktorer****Näringsämnen****Försurning****Särskilda förorenande ämnen**

Koppar

Zink

 Hög God God**Ekologisk status - Hydromorfologi****Konnektivitet i vattendrag**

Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning i vattendrag

Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag

Hydrologisk regim i vattendrag

Specifik flödesenergi i vattendrag

Volymsavvikelse i vattendrag

Avvikelse i flödets förändringstakt

Vattenståndets förändringstakt i vattendrag

Morfologiskt tillstånd i vattendrag

Vattendragsfårans form

Vattendragets planform

Vattendragsfårans bottenstrukturer

Död ved i vattendrag

Strukturer i vattendraget

Vattendragsfårans kanter

 Dålig Dålig Ej klassad Otillfredsställande Dålig Otillfredsställande Otillfredsställande Dålig Ej klassad God God God Ej klassad God God

Vattendragets närområde	■ God
-------------------------	--

Svämplanets strukturer och funktion i vattendrag	■ Hög
--	---

Kemisk status

Prioriterade ämnen	■ Uppnår ej god
--------------------	--

Bromerad difenyleter	■ Uppnår ej god
----------------------	--

Kvicksilver och kvicksilverföreningar	■ Uppnår ej god
---------------------------------------	--

Miljöproblem och påverkanskällor

Påverkanskällor (?)

Klassificering

Punktkällor - reningsverk	
---------------------------	--

Punktkällor - Bräddning	
-------------------------	--

Punktkällor - IED-industri	
----------------------------	--

Punktkällor - Inte IED-industri	
---------------------------------	--

Punktkällor - Förorenade områden	
----------------------------------	--

Punktkällor - Deponier	
------------------------	--

Punktkällor - Lakvatten från gruvdrift	
--	--

Punktkällor - Vattenbruk	
--------------------------	--

Punktkällor - Andra signifikanta punktkällor	
--	--

Diffusa källor - Urban markanvändning	
---------------------------------------	--

Diffusa källor - Jordbruk	■ Ej betydande påverkan
---------------------------	--

Diffusa källor - Skogsbruk	
----------------------------	--

Diffusa källor - Transport och infrastruktur	
--	--

Diffusa källor - Förorenad mark/gammal industrimark	
---	--

Diffusa källor - Enskilda avlopp	
----------------------------------	--

Diffusa källor - Atmosfärisk deposition	■ Betydande påverkan
---	--

Diffusa källor - Materialtäkt	
-------------------------------	--

Diffusa källor - Vattenbruk	
-----------------------------	--

Diffusa källor - Andra relevanta	
----------------------------------	--

Vattenuttag eller vattenavledning - för jordbruk	
--	--

Vattenuttag eller vattenavledning för dricksvatten	
--	--

Vattenuttag eller vattenavledning - för industri	
--	--

Vattenuttag eller vattenavledning - för kylvatten	
---	--

Vattenuttag eller vattenavledning - för vattenbruk	
--	--

Vattenuttag eller vattenavledning - för vattenkraft	
---	--

Vattenuttag eller vattenavledning - annat	
---	--

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för vattenkraft	■ Betydande påverkan
---	--

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för dricksvatten	
--	--

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för översvämningsskydd	
--	--

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för bevattnig	
---	--

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för turism och rekreation	
---	--

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för industrin

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för sjöfart

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - Annat

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - okända eller föråldrade

Ej klassad

Förändring av hydrologisk regim - jordbruk

Förändring av hydrologisk regim - Sjöfart

Förändring av hydrologisk regim - vattenkraft

Betydande påverkan

Förändring av hydrologisk regim - offentlig vattenförsörjning

Förändring av hydrologisk regim - fiske och vattenbruk

Förändring av hydrologisk regim - annat

Fysisk förlust av hela eller delar av vattenförekomster

Förändring av morfologiskt tillstånd - för översvämningskydd

Förändring av morfologiskt tillstånd - för jordbruket

Ej klassad

Förändring av morfologiskt tillstånd - för sjöfart

Förändring av morfologiskt tillstånd - annat

Ej klassad

Förändring av morfologiskt tillstånd - okända eller föråldrade

Andra hydromorfologiska förändringar

Introducerade sjukdomar eller arter

Exploatering eller borttagande av djur eller växter

Nedskräpning, olaglig avfallsdumpning

Annan signifikant påverkan

Okänd signifikant påverkan

Historisk förorening

Åtgärder

Här presenteras de föreslagna och genomförda åtgärderna för vattenförekomsten.

Juridiskt bindande åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram innehåller de åtgärder som myndigheter och kommuner behöver genomföra för att miljö kvalitetsnormerna ska följas. Åtgärdsprogrammen för respektive vattendistrikt hittar du på www.vattenmyndigheterna.se.

Åtgärderna i åtgärdsprogrammet är administrativa åtgärder som är juridiskt bindande. Dessa syftar till att bana väg för de åtgärder som genomförs direkt i vattenmiljöerna för att förbättra vattnets ekologiska och kemiska status.

Möjliga, planerade, pågående och genomförda åtgärder för bättre vattenkvalitet

Nedan visas genomförda och planerade åtgärder samt föreslagna åtgärder som kan behöva genomföras för att uppnå bättre vattenkvalitet. Åtgärderna är inte juridiskt bindande, utan en del i den långsiktiga planeringen för bättre vatten. Det kan finnas ytterligare åtgärder som av olika anledning ännu inte blivit registrerade. Vattenmyndigheterna välkomnar synpunkter och konkreta förbättringsförslag på föreslagna åtgärder.

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 3 (4 st)

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
--------	-----------------	--------------	----------	---------	-----------	--------------	---------

Minimitappning i torrfåran nedströms Ätrafors	Minimitappning i naturfåra	Ätraforsdammen	Ökning Habitat 1,6 ha	-	
Nedströmspassage förbi Ätrafors	Anordningar för nedströmspassage	Ätraforsdammen		1 st	-
Åtgärda vandringshinder - Lia kraftverk	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6341764 - 367795	Ökning Habitat ha	3,5 m	-
Åtgärda vandringshinder - Ätran, Ätrafors kraftverk	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6323564 - 358182		2 m	-

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 2 (19 st)

Förslag på åtgärder som är möjliga att genomföra eller skulle behöva genomföras för att nå god vattenstatus.

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Nedströmspassage förbi Ätrafors	Anordningar för nedströmspassage	Ätraforsdammen		1 st	-		
Ätrafors	Anordningar för nedströmspassage	6323641 - 358525		1 st	-		
Förbättra sedimenttransport nedströms Ätrafors	Förbättra sedimenttransport nedströms en damm	Ätran (Högvadsån-Ätrafors)			-		
Ätrafors	Minimitappning	6323641 - 358525		24 m	-	62 000 000 kr	
Minimitappning genom turbin	Minimitappning genom turbin	Ätraforsdammen			-		
Minimitappning i torrfåran nedströms Ätrafors	Minimitappning i naturfåra	Ätraforsdammen	Ökning Habitat 1,6 ha		-		
Motverka förhöjd erosion i Ätrafors	Motverka förhöjd erosion	Ätran (Högvadsån-Ätrafors)			-		
Åtgärder mot gasövermättnad i Ätrafors	Motverka gasövermättnad vid vattenkraftsanläggningar	Ätran (Högvadsån-Ätrafors)		1 st	-		
Åtgärder för onaturlig vattentemperatur i Ätrafors	Motverka onaturlig vattentemperatur vid vattenkraftsanläggningar	Ätran (Högvadsån-Ätrafors)		1 st	-		
Fiskväg/utrivning av vandringshinder - Naturligt hinder	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6323794 - 358491		2 m	-		
Åtgärda vandringshinder - Lia kraftverk	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6341764 - 367795	Ökning Habitat ha	3,5 m	-		
Åtgärda vandringshinder - Ätran, Ätrafors kraftverk	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6323564 - 358182		2 m	-		
Tillföra högvattenflöden för svämplanet	Tillföra högvattenflöden för svämplanet	Ätraforsdammen	Ökning Habitat 1,3 ha		-		
Tillförsel av block, lekgrus, död ved och andra habitatstrukturer nedströms Ätrafors	Tillförsel av block, lekgrus, död ved och andra habitatstrukturer	Ätran (Högvadsån-Ätrafors)		3,3 ha	-		
Ätrafors	Uppströmspassage	6323641 - 358525		13 m	-	7 100 000 kr	

Utrivning av grunddammar	Utrivning av damm	Ätran (Högvadsån- Ätrafors)	Ökning Habitat 1,6 ha	1 st	-	
Återkoppla biflöden till huvudfåran i Ätrafors	Återkoppla biflöden till magasin eller huvudfåra	Ätran (Högvadsån- Ätrafors)		1 st	-	
Åtgärdande av EA till normal skyddsnivå vid SE632752-130920	Åtgärdande av EA till normal skyddsnivå	Ätran (Högvadsån- Ätrafors)	Minskning Totalfosfor till hav (inkl. retention) 9 kg/ år Minskning Totalkväve till hav (inkl. retention) 11 kg/år Minskning Totalkväve 13 kg/år Minskning Totalfosfor 9 kg/ år	26 st	-	2 700 000 kr
Ätran (Högvadsån- Ätrafors)	Åtgärdsutredning - övervakningsbehov	6323794 - 358491		1 st	-	

Genomförda åtgärder (5 st)

Åtgärder som har genomförts i eller kring vattenförekomsten eller har en effekt på vattenförekomsten

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspänn	Totalkostnad	Flaggor
Miljöersättning fånggröda	Fånggrödor	Ovan Högvadsån	Minskning Totalkväve kg/år	10 ha	2010 - 2014		
Fiskväg, Ätrafors	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	Fiskväg, Ätrafors			-		
Miljöersättning ekologisk odling	Odling utan bekämpningsmedel	Ovan Högvadsån		11 ha	2010 - 2014		
Miljöersättning extensiv vallodling	Vallodling i slättlandskapet (enligt miljöstödet)	Ovan Högvadsån	Minskning Totalkväve st/år Minskning Totalfosfor st/år	90 ha	2010 - 2014		
Miljöersättning vårbehandling	Vårbehandling	Ovan Högvadsån	Minskning Totalkväve kg/år Minskning Totalfosfor kg/år	32 ha	2010 - 2014		

Miljöövervakning

Övervakningsstation	Program	Undersökning	Programspecifikt ID	Programspecifikt namn
Ätran, Ätrafors	SRK, Ätran	Bottenfauna i vattendrag	20	Ätran, Ätrafors
Ätran, Ätrafors	SRK, Ätran	Vattenkemi i vattendrag	20	Ätran, Ätrafors

Skyddade områden

Område	EUID	Områdestyp
Avloppskänsliga områden, inlandsvatten, fosfor	SELK001	Avloppsvattendirektivet
Känsliga jordbruksområden	SEN11	Nitratkänsliga områden
Ätran	SEF11024	Fiskvatten
Ätran	SE0510185	Natura 2000 SCI Habitatdirektivet

Typtillhörighet

Värde

Typindelning/Typtillhörighet ?

Vattentyp - Vattendrag	1SB
Limnisk vattentypsregion	Södra Sverige (1)
Tillrinningsområdets storlek (km ²)	≥ 1000 (S)
Vattendragslutning (%)	≥ 2 (B)

Vattenversion

I följande versioner har detta objekt existerat

Version

Version	Datum
Ytvatten innan versionshantering	2011-05-09 12:09
SVAR_2010_1	2011-10-17 12:07
SVAR_2012_2	2012-11-08 09:07
SVAR_2016	2017-06-20 09:29

Cykel

Cykel	Vattentyp
Förvaltningscykel 1 (2004 - 2009)	Vattenförekomst
Förvaltningscykel 2 (2010 - 2016)	Vattenförekomst
Förlängning av förvaltningscykel 2	Vattenförekomst
Förvaltningscykel 3 (2017 - 2021) (aktuell)	Vattenförekomst

Kontakta Länsstyrelsen i Halland

E-post beredningssekretariatet.halland@lansstyrelsen.se

Hemsida <http://www.lansstyrelsen.se/halland/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/vattendir/Pages/index.aspx>